

Один сертифікат, один протокол випробувань і один знак відповідності, за яким можна поставляти продукцію в будь-яку з країн - учасниць Митного союзу. Така головна мета угоди, проект якої розглянуто нещодавно на засіданні Комісії нового об'єднання. Не чекаючи завершення внутрішньодержавних процедур, необхідних для його підписання, національні органи з технічного регулювання вже приступили до формування переліку єдиних технічних регламентів для Білорусі, Росії та Казахстану.

- Ми зараз знаходимося на порозі важливої світової події - формування нового утворення з єдиними правилами доступу на ринок, які торкнуться не тільки всіх наших представників бізнесу, але й зовнішніх гравців, - зазначає Валерій Гуревич, директор Білоруського державного інституту стандартизації та сертифікації (БелГІСС). - Ставиться завдання розробки технічних регламентів для країн Митного союзу. При цьому національні норми і вимоги до якості і безпеки продукції поступово йтимуть у небуття. Більш того, уряди трьох країн відмовляються від частини своїх повноважень і делегують право щодо прийняття технічних регламентів Комісії Митного союзу. Вже розроблені і знаходяться в стадії публічного обговорення проекти 9 технічних регламентів ЄврАзЕС, які планується в першочерговому порядку прийняти як технічні регламенти Митного союзу. Крім того, з'явиться загальний знак доступу на ринки трьох країн, яким виробники стануть маркувати продукцію.

Які вимоги візьмуть за основу? Все краще, що вже існує у світі і заведено в наших державах. Система технічного регулювання в Митному союзі буде схожа з європейською, як найбільш оптимальною. У першу чергу єдині норми планують встановити на електротехніку, транспорт, харчові продукти. Всього близько 40 технічних регламентів.

- Вже на стадії розробки вимог до продукції ми орієнтуємося на найжорсткіші і сучасні норми, - підкреслює Валерій Гуревич. - Це забезпечить високу конкурентну здатність наших виробів і захистить спільний ринок від поставок товарів, які, скажімо, з якихось причин не пускають у Євросоюз.

Головна проблема: як узгодити єдині вимоги? З моменту розпаду СРСР, коли все у всіх було однаковим, пройшло без малого 20 років. І тепер у кожної країни свої стандарти, свої правила доступу на ринок і навіть знаки відповідності та маркування продукції відрізняються. А часу для досягнення консенсусу не так вже й багато. До 2012 року всі технічні бар'єри повинні стати історією, товари будуть переміщуватися вільно, але не на шкоду їхньої якості та безпеки.

Технічні регламенти можуть поширюватися на десятки, сотні, а то й тисячі найменувань продукції. Скажімо, якщо взяти технічний регламент на автомобілі. У ньому викладені технічні вимоги до якості і безпеки всіх видів техніки: вантажівок, легкових, автобусів, причепів і навіть запчастин. Білорусь тут не стала винаходити велосипед: готова повністю приєднатися до вже готових російських технічних регламентів, які діють, до речі, з вересня нинішнього року. Тому в основу єдиного технічного регламенту Митного союзу на автомобільну техніку, швидше за все, буде взято російський документ. А ось до молока білоруський технічний регламент пред'являє більш жорсткі вимоги, ніж російський. Єдиний регламент у цьому випадку, напевно буде містити деякі компроміси і передбачати перехідний період.

Тут треба враховувати, що особливо непросто вписатися в нову систему техрегулювання невеликим підприємствам, які працювали виключно на місцевий ринок, не знайомий ні з російськими, ні з європейськими вимогами до якості. Їм знадобиться часовий лаг для технічної модернізації виробництва і, особливо, випробувального устаткування і лабораторій контролю. Однак, підтягуючи до певного єдиного рівня наші підприємства, ми підвищуємо конкурентоспроможність економіки наших країн. А це великий плюс.

З 1 січня майбутнього року єдині документи про підтвердження відповідності можна буде отримати на 205 видів продукції: по 51 передбачені обов'язкові сертифікати, а по 154 - декларації про відповідність. Декларування - одна з поширених у світі та Європі схем підтвердження відповідності. Митний союз йде по тому ж шляху: все менше зобов'язуючи підприємства отримувати сертифікати і все більше націлюючи їх на декларування відповідності виробів загальноприйнятим вимогам.

- Однак, така ступінь довіри до виробника неминуче вимагатиме створення жорсткого законодавства, пов'язаного з відповідальністю виробника за безпеку його продукції, - міркує Валерій Гуревич. - Міняючи модель технічного законодавства, ми повинні вирівняти заходи правового регулювання за невиконання його норм або їх грубе

порушення, зокрема розміри штрафів.

Якщо вийде, що в Білорусі штраф за торгівлю без сертифікату відповідності великий, а в Росії, допустимо, маленький, то велика спокуса нічого не робити і поставляти сумнівний товар в країну з меншим рівнем відповідальності. Тим більше, якщо можливе покарання буде меншою за очікувану вигоду. Так що каральне законодавство країн - учасниць Митного союзу також мають намір уніфікувати до початку майбутнього року, ініціювавши зміни до кодексів про адміністративну відповідальність.

Перші плюси створення єдиного митного простору підприємства вже можуть оцінити. Всі три країни затвердили перелік органів з сертифікації, які видають єдині сертифікати або декларації відповідності, та випробувальних лабораторій. Це спрощує рух товарів, що, власне, і є головною метою створення єдиного митного простору.